

Olaf Bos (links) en Martin Vrieze op bezoek bij The Dutch in Spijk, zeven keer op rij verkozen tot best onderhouden golfbaan van Nederland

RPR blijkt *game-changing* innovatie

Spelplezier en duurzaam beheer leidend bij ontwikkeling golfmengsels

Het klimaat verandert en dat geldt ook voor de opvattingen over het duurzaam beheren van golfbanen. Beide aspecten hebben invloed op de gewenste eigenschappen van grasmengsels voor tees, fairways en greens. Op basis van jarenlang onderzoek en beproeving heeft Barenbrug mengsels ontwikkeld die jaarrond beter bestand zijn tegen droogte en intensieve bespeling, weerbaarder zijn tegen ziekten en plagen en minder onderhoud vragen. In die mengsels is een opvallende rol weggelegd voor uitlopervormend Engels raaigras.

Auteur: Jan van Staalduinen

Grasmengsels voor golfterreinen zijn voortdurend aan verandering onderhevig. Niet alleen worden er telkens nieuwe rassen ontwikkeld die op specifieke eigenschappen beter presteren, de prioriteiten van groenbeheerders verschuiven ook.

‘Greenkeepers streven naar een goede, werkbare balans tussen de prestaties van de grasmat op tees, fairways en greens en de inzet die nodig is om de gewenste prestaties te realiseren’, zegt accountmanager Martin Vrieze namens grassenveredelaar Barenbrug. ‘Aangezien de wensen en verwachtingen van

gebruikers – in dit geval golfers – vrij constant zijn, komt het vooral aan op het managen van de benodigde inzet. Hoe je die kunt minimaliseren, hangt af van de plaatselijke omstandigheden, het weer, de toegestane beheersmaatregelen – denk aan irrigatie, gewasbescherming en bemesting – en uiteraard van de eigenschappen van het toegepaste grasmengsel.’

Prioriteiten voor greenkeepers

Barenbrug investeert continu in het ontwikkelen en beproeven van rassen en mengsels die nog beter tegemoetkomen aan de wensen van golfers en greenkeepers. Input en feed-

back daarover vanuit de golfwereld helpen daarbij, merkt Olaf Bos, technisch specialist bij Turfgrass, op.

‘In samenwerking met studiegroepen in Nederland en Europa inventariseren we doorlopend wat de verwachtingen en knelpunten zijn rond het duurzaam beheer van tees, fairways en greens’, vertelt hij. ‘Uiteraard verschillen die van baan tot baan, maar er komen interessante trends uit naar voren. Voor greens is ziekteresistentie het voornaamste issue, vooral tegen dollarspot. Op tees zouden greenkeepers graag een betere gebruikswaarde zien als het gaat om de betredingstolerantie en zodedichtheid, zodat er minder kale plekken ontstaan en deze sneller op natuurlijke wijze kunnen herstellen. Voor fairways ligt de nadruk op droogtetolerantie, zodat de noodzaak tot irrigatie kleiner wordt tijdens de zomerperiode.’

Raaigras, veldbeemd en roodzwenk

Zaadproducenten nemen deze en andere inzichten – ook vanuit andere landen – mee in het verdelings- en selectieprogramma en bij het samenstellen van mengsels, waarin uiteen

Uiteengetrokken RPR-plant afkomstig uit één zaadje na één jaar groei

lopende soorten en rassen samenkomen. Van oudsher bestaan golfmengsels hoofdzakelijk uit Engels raaigras, veldbeemd en roodzwenk. De onderlinge verhoudingen en de toegepaste rassen per soort hangen af van het beoogde gebruiksdoel. De keuze voor juist deze drie soorten hangt samen met de specifieke kwaliteiten en de wijze waarop ze elkaar aanvullen.

Engels raaigras (*Lolium perenne*) kiemt en vestigt zich het snelste. Het is bovendien een zeer snelle groeier met een relatief hoge bespe-

Voor greens is ziektegevoeligheid het voornaamste issue

lingstolerantie. Daardoor ligt er in het voorjaar snel een goed speelbare mat. Een beperking van Engels raaigras is dat het van nature geen uitlopers vormt, maar alleen pollen. Kale of sleetse plekken zullen daarom niet vanzelf dichtgroeien en vergen aanvullend onderhoud.

Veldbeemd (*Poa pratensis*) vormt wel uitlopers (rhizomen), waardoor de plantjes zich in een vrije ruimte op vegetatieve wijze kunnen uitbreiden. Het heeft echter meer tijd nodig om te kiemen en zich te vestigen, waardoor het gevoelig is voor concurrentie van snellere soorten die niet gewenst zijn, zoals straatgras of Engels raaigras. Evenals Engels raaigras heeft veldbeemd een hoge bespelingtolerantie, wat het in principe geschikt maakt voor tees.

Roodzwenk (*Festuca rubra*) kan, afhankelijk van ondersoort en ras, zowel pollen als uitlopers

vormen. Dit zeer fijnbladige grastype kiemt en groeit traag en heeft een laag gelegen groeipunt. Daardoor is het kort te maaien, wat perfect is voor greens. De grootste beperking is de geringe bespelingstolerantie.

Game-changing innovatie

Een jaar of twintig geleden ontdekten veredelaars van Barenbrug een bijzonder plantje tussen kruislingen van Engels raaigras, dat uitlopers bleek te vormen en zich dus vegetatief kon vermeerderen. Het zette een langdurig, maar veelbelovend veredelings- en selectietraject in gang.

Vrieze: 'In *regenerating perennial ryegrass*, oftewel RPR, komen de sterke kanten van drie grassoorten samen, terwijl het weinig beperkingen kent. Na jarenlang kruisen en selecteren hebben we inmiddels voor elk gebruiksdoel – tees, fairways én greens – rassen tot onze beschikking met een zeer hoge gebruikswaarde: fijnbladige, weerbare rassen met een laag groeipunt voor greens, droogtetolerante RPR's voor fairways en zeer sterke rassen met een groot herstelvermogen voor tees.'

Derde generatie

Het eerste uitlopervormende Engelsraaigras werd in 2012 geïntroduceerd. En daar bleef

het niet bij. 'We zitten inmiddels in de derde generatie', vertelt Bos. 'Na unieke oplossingen voor tees en fairways introduceren we dit jaar RPR Golf Ultrafine voor gebruik op greens. Dit is echt een baanbrekende innovatie: zelfherstellend Engels raaigras dat op 5 mm gemaaid kan worden en een goede spelkwaliteit geeft! Voor het duurzaam beheren van golfbanen en jaar rond spelplezier blijft RPR een *game-changing* innovatie op alle baanonderdelen.'

Het gesprek met de twee grasspecialisten vindt plaats op golfcourse The Dutch in Spijk, dat al zeven keer op rij is verkozen tot best onderhouden golfbaan van Nederland. Hoofdgreenkeeper Paul O'Donaghue doet er alles aan om dat zo te houden. Hij was een van de eersten die RPR toepaste om zijn tees en fairways te versterken. Wanneer hij tijdens kof-fietijd langsloopt, vraagt Vrieze hem terloops

naar zijn ervaringen. 'Wij zijn erg enthousiast over het resultaat van RPR', zo reageert de ler. 'Het is een enorme eer om door golfers gewaardeerd te worden voor de kwaliteit die we leveren. We zullen RPR dit jaar zeker opnieuw gebruiken om onze kwaliteit hoog te houden.'

Jaarrond groen en gezond

Volgens collega Bos, die als technisch specialist nauw betrokken is bij researchprojecten en trials in binnen- en buitenland, voorzien de RPR-producten duidelijk in de behoefte aan onderhoudsarm gras dat goed bestand is tegen de uitdagingen van het veranderende klimaat en intensieve bespeling. 'Ze komen beter de winter door in onze klimaatzone, zijn sneller gevestigd na inzaai, herstellen vlotter tijdens het speel-seizoen en vragen minder werk dan de vorige generatie golfmengsels', zo vat hij samen.

Anders denken, slimmer kiezen

Vrieze merkt op dat rassen met een hoge specifieke gebruikswaarde in de belangrijke Engelse golfgrassengids niet altijd uit de verf komen. Gebruikers moeten zich daar bewust van zijn bij de rassenkeuze. 'Om een voorbeeld te noemen: tolerantie tegen dollarspot weegt in de Engelse grasgids niet mee voor de ranking, omdat dollarspot op de beoordelingslocatie in Engeland niet altijd een issue is', zo licht hij toe. 'Voor een Nederlandse greenkeeper kan die tolerantie echter een wezenlijke eigenschap zijn. Het is goed om je dat te realiseren en niet automatisch te kiezen voor de hoogst genoteerde rassen in rankings – waarin wij door de jaren heen overigens goed scoren.'

'Je moet soms net even anders denken en kiezen', vult Bos aan. 'Het zou in mijn ogen niet moeten gaan om de prijs per kilogram *zaad* of de hoogste esthetische waarde volgens een lijst. Het zou moeten gaan om de prijs per *effectief plantje* dat in het beheersplaatje past. Betere overlevings- en vermeerderingskansen kunnen die kosten sterk reduceren. We moeten dus goed kijken naar de spel- en onderhoudseigenschappen en de prioriteiten voor spelers, aangevuld met goede duurzaamheidseigenschappen. Als je op die manier denkt, zul je vaker tot andere en slimmere keuzes komen.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!